

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2054/2524

พลตำรวจสารองศิริพงษ์ วงศ์ปัทมโกโจทก์ นายสิริ นวลอุไรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1548

## ย่อ / หลักกฎหมาย

การขอดทะเบียนเด็กเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1548 วรรคสองนั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องแจ้งความการขอดทะเบียนไปยังเด็กและมารดา เพื่อเปิดโอกาสให้คัดค้านหรือไม่คัดค้านหากไม่ทราบที่อยู่ของมารดาเด็กก็ควรปิดประกาศหรือแจ้งความทางหนังสือพิมพ์โดยให้ผู้ร้องขอดทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเมื่อไม่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ที่ต้องจดทะเบียนให้ จะอ้างระเบียบภายในโดยมิได้ปฏิบัติตามวรรคสองของ มาตรา 1548 เสียก่อนย่อมไม่ชอบ

## คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์อยู่กินเป็นสามีภริยากับนางทัศนีย์อินทรศรโดยมิได้จดทะเบียนสมรส มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือเด็กชายนพดลและเด็กหญิงสุภัทรา วงศ์ปัทมโก อายุ ๗ ปีและ ๕ ปี ตามลำดับ ต่อมานางทัศนีย์ได้เลิกร้างกับโจทก์ โจทก์จึงยื่นคำร้องขอดทะเบียนการรับรองบุตร ณ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ต่อจำเลยซึ่งเป็นนายทะเบียนท้องถิ่นเขตพญาไท แต่จำเลยไม่ยอมจดทะเบียนให้เป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์ ขอให้บังคับจำเลยรับคำร้องและจดทะเบียนการรับรองบุตรทั้งสองของโจทก์ จำเลยให้การว่า จำเลยปฏิบัติราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการทุกประการ โจทก์ไม่มีอำนาจบังคับให้จำเลยรับจดทะเบียนการรับรองบุตรโดยฝ่าฝืนกฎหมายขอให้ยกฟ้อง ในวันนัดพิจารณา โจทก์จำเลยแถลงรับกันว่า เหตุที่จำเลยไม่รับจดทะเบียนให้เนื่องจากโจทก์แจ้งว่าไม่ทราบว่ามารดาเด็กอยู่ที่ใด ไม่สามารถติดตามมารดาเด็กมาให้ความยินยอมได้ เพราะขัดต่อระเบียบราชการที่ว่าต้องให้เด็กและมารดาให้ความยินยอมจึงจะจดทะเบียนการรับรองบุตรได้ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสำนักทะเบียนกลางที่ไม่จดทะเบียนการรับรองบุตรให้โจทก์ เพราะเด็กและมารดาไม่ได้มาให้ความยินยอม พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๘ วรรคสอง เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องแจ้งความการขอดทะเบียนไปยังเด็กและมารดาเด็กเอง เพื่อเปิดโอกาสให้คัดค้านหรือไม่คัดค้าน ในกรณีที่ไม่ทราบที่อยู่ของมารดาเด็กก็นำจะได้ปิดประกาศหรือแจ้งความทางหนังสือพิมพ์ โดยให้ผู้ร้องขอดทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายได้ การวางระเบียบให้เด็กและมารดาให้ความยินยอมด้วย เป็นระเบียบภายในเพื่อความสะดวกของเจ้าหน้าที่เท่านั้น เมื่อโจทก์ขอดทะเบียนเด็กเป็นบุตรและแจ้งว่าไม่ทราบที่อยู่ของมารดาเด็ก เจ้าหน้าที่ก็อาจจะแจ้งความการขอดทะเบียนให้ทราบทางอื่นได้ดังกล่าว เมื่อไม่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ก็ต้องจัดการจดทะเบียนให้ จะอ้างเพียงระเบียบภายในโดยมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕๔๘ วรรคสอง เสียก่อนย่อมไม่ชอบ พิพากษากลับ ให้จำเลยรับคำร้องของโจทก์ไว้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ชูป วีระเวคิน · อัมพล สุวรรณภักดี · สมบูรณ์ บุญภินนธ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2054/2524>